

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 289/2014-26

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 3. decembra 2014 v senáte zloženom z predsedu Petra Brňáka a zo sudcov Milana Ľalíka a Marianny Mochnáčovej prerokoval prijatú sťažnosť spoločnosti ZIPP BRATISLAVA spol. s r. o., Mlynské nivy 61/A, Bratislava, zastúpenej advokátom Mgr. Michalom Volným, LL.M., konateľom advokátskej kancelárie Valko Marián & partners, s. r. o., Porubského 2, Bratislava, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, ako aj práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Obdo 62/2012 z 31. januára 2014 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo spoločnosti ZIPP BRATISLAVA spol. s r. o. na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, ako aj právo na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Obdo 62/2012 z 31. januára 2014 **p o r u š e n é n e b o l o .**

2. Vo zvyšnej časti sťažnosti **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Uznesením Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) č. k. I. ÚS 289/2014-14 zo 4. júla 2014 bola prijatá na ďalšie konanie sťažnosť spoločnosti ZIPP BRATISLAVA spol. s r. o. (ďalej len „sťažovateľka“, resp. v citovanom texte „sťažovateľ“) vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 4 Obdo 62/2012 z 31. januára 2014 (ďalej len „namietané rozhodnutie“).

2. Zo sťažnosti a z k nej pripojených písomností vyplýva tvrdenie sťažovateľky, že najvyšší súd, hoci aj viazaný ústavným imperatívom obsiahnutým v čl. 2 ods. 2 ústavy, v rozpore so zákonným príkazom uvedeným v § 47 ods. 1 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o konkurze a reštrukturalizácii“) neskúmal účinky vyhlásenia konkurzu na majetok úpadcu k 25. novembru 2011 a neprerušil dovolacie konanie, ale v jeho majetkovej veci ďalej konal (bez podania návrhu podľa § 47 ods. 3 zákona o konkurze a reštrukturalizácii) a 31. januára 2014 vydal napadnuté zrušujúce uznesenie. Týmto postupom dovolacieho súdu boli podľa názoru sťažovateľky porušené jej označené práva.

3. Sťažovateľka v časti II sťažnosti uviedla tento skutkový stav:

«Dňa 08.10.2009 vydal Okresný súd Bratislava III (ďalej aj „OS BA III“) rozsudok pod č. k. 27Cb 210/03 - 412 (ďalej aj „Rozsudok OS BA III“) v právnej veci žalobcu; T & T staving, a. s., so sídlom Vranovská 6, 851 01 Bratislava, IČO: 36 037 532 (ďalej aj „Žalobca“) proti Sťažovateľovi ako žalovanému. Rozsudok OS BA III uložil Sťažovateľovi povinnosť zaplatiť Žalobcovi sumu 22.988,37 EUR so zmluvnou pokutou 0,05% denne od 13.02.2003 a nahradiť Žalobcovi trovy konania a znalečné...»

Na základe odvolania Sťažovateľa rozhodol dňa 11.11.2010 Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „KS BA“) rozsudkom vydaným pod č. k 1 Cob 23/2010-455 (ďalej aj „Rozsudok KS BA“) o zamietnutí žaloby Žalobcu a povinnosti Žalobcu nahradiť Sťažovateľovi trovy prvostupňového konania a odvolacieho konania. Rozsudok KS BA sa stal právoplatným dňa 17.12.2010...

V priebehu odvolacieho konania vedeného na KS BA súd povolil reštrukturalizáciu Žalobcu a za správcu ustanovil... (ďalej aj „Správca“). Rozhodnutie o povolení reštrukturalizácie Žalobcu bolo zverejnené v Obchodnom vestníku dňa 18.08.2010...

Dňa 17.01.2011 Žalobca v reštrukturalizácii zastúpený advokátskou kanceláriou Lion Law Partners s.r.o., so sídlom Horná 32, 974 01 Banská Bystrica, IČO; 36 862 461 (ďalej aj „AK Lion Law“) podal dovolanie proti Rozsudku KS BA. Podaním dovolania sa začalo dovolacie konanie v právnej veci Žalobcu proti Sťažovateľovi o zaplatenie 22.988,37 EUR so zmluvnou pokutou (ďalej aj „Dovolacie konanie“).

Dňa 03.11.2011 vydal OS BA III uznesenie o zastavení Dovolacieho konania pre nezaplatenie súdneho poplatku zo strany Žalobcu. Uznesenie o zastavení Dovolacieho konania bolo AK Lion Law doručené dňa 15.11.2011...

Dňa 24.11.2011 bolo v Obchodnom vestníku č. 225/11 zverejnené uznesenie o vyhlásení konkurzu na majetok Žalobcu a za správcu konkurznej podstaty bol vymenovaný Správca... (t. j. opäť... pozn.).

Dňa 25.11.2011 podala AK Lion Law odvolanie proti Uzneseniu OS BA III o zastavení Dovolacieho konania...

Dňa 30.12.2011 OS BA III s ohľadom na účinky vyhlásenia konkurzu vyzval Správcu na predloženie súhlasu s pokračovaním Dovolacieho konania...

Odpoveďou na výzvu OS BA III zo dňa 30.12.2011 bolo oznámenie AK Lion Law zo dňa 05.03.2012, v ktorom AK Lion Law informovala, že Správca sa vyhlásením konkurzu na majetok Žalobcu stal účastníkom konania namiesto Žalobcu...

Dňa 27.09.2012 vydal KS BA v Dovolacom konaní rozhodnutie o zrušení uznesenia OS BA III o zastavení Dovolacieho konania...

Dňa 31.01 2014 vydal Najvyšší súd v Dovolacom konaní Napadnuté rozhodnutie, ktorým zrušil Rozsudok KS BA a vrátil vec na ďalšie konanie na KS BA...»

4. Podľa názoru sťažovateľky „*Napadnuté rozhodnutie Najvyššieho súdu bolo vydané v prerušenom Dovolacom konaní, nakoľko na majetok Žalobcu bol dňa 25.11.2011 vyhlásený konkurz a na pokračovanie v Dovolacom konaní po vyhlásení konkurzu neboli splnené zákonné podmienky.*

Vydaním Napadnutého rozhodnutia v prerušenom konaní Najvyšší súd konal v rozpore s čl. 2 ods. 2 Ústavy..., pričom Napadnutým rozhodnutím došlo zároveň k porušeniu nasledujúcich základných práv Sťažovateľa garantovaných Ústavou... Listinou... a Dohovorom...:

- *právo na súdnu ochranu: podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy...*
- *podľa čl. 36 ods. 1 Listiny...*
- *právo na spravodlivý proces; podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru...“.*

5. V súvislosti s týmto názorom sťažovateľka poukázala na:

a) *„skutočnosť, že v súdnom spise vedenom vo veci žalobcu proti sťažovateľovi pod sp. zn. 27 Cb 210/2003 sa nenachádza žiadny relevantný prejav vôle správcu na pokračovanie v dovolacom konaní po vyhlásení konkurzu na majetok žalobcu...“*

b) *„v prípade, ak sa Ústavný súd nestotožní s argumentáciou sťažovateľa uvedenou v bode III [t. j. v bode a), pozn.] sťažovateľ poukazuje (alternatívne, pozn.) na vadu napadnutého rozhodnutia spočívajúcu v nedostatočnom odôvodnení podstatných právnych otázok súvisiacich s predmetom dovolacieho konania... nijako neodôvodnil skutočnosť, že svojím rozhodnutím poskytol súdnu ochranu žalobcovi, ktorému podľa ZKR už súdnu ochranu poskytnúť nemal a naopak neposkytol súdnu ochranu Správcovi, ktorý bol v čase vydania napadnutého rozhodnutia jediným aktívne vecne legitimovaným účastníkom... úplne absentujú dôvody pre prijaté závery o aktívnej vecnej legitimácii žalobcu v konkurze, resp. záver prijatý súdom je nezrozumiteľný či nelogický s ohľadom na právne a skutkové okolnosti“.*

6. Po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd vyzval najvyšší súd, aby sa vyjadril k prijatej sťažnosti a k vhodnosti ústneho pojednávania. Predseda najvyššieho súdu vo vyjadrení č. KP 3/2014-21 z 26. júna 2014 uviedol:

„... Po oboznámení sa s obsahom predmetnej sťažnosti, uznesením ústavného súdu č. k. I ÚS 289/2014-14 zo 4. júna 2014 o prijatí sťažnosti na ďalšie konanie, ako aj napadnutým rozhodnutím NS SR, Vám zasielame nasledovné vyjadrenie: Predmetom konania sp. zn. 4 Obdo/62/2012 na najvyššom súde bolo rozhodovanie o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. I Cob/23/2010-455 z 11. novembra 2010. Najvyšší súd ako súd dovolací uznesením z 31. januára 2014 napadnutý rozsudok Krajského súdu v Bratislave zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Sťažovateľka namieta, že najvyšší súd pokračoval v dovolacom konaní napriek tomu, že na majetok žalobcu T & T staving, a. s., Bratislava bol vyhlásený konkurz (uznesenie o vyhlásení konkurzu zverejnené v Obchodnom vestníku č. 225/2011 zo dňa 24. novembra 2011).

K tejto námietke najvyšší súd uvádza, že predmetná skutočnosť v čase rozhodovania o dovolaní nebola dovolaciemu súdu známa, keďže tento údaj nebol obsiahnutý vo výpise z obchodného registra, uverejneného na internete a sťažovateľka (v procesnom postavení žalovanej) a ani samotná žalobkyňa vo svojich podaniach adresovaných súdu na túto skutočnosť nepoukazovali. Dovolací súd preto vyhodnotil súhlas reštrukturalizačného správcu s realizáciou právnych úkonov, súvisiacich s dovolaním, ako súhlas s pokračovaním v dovolacom konaní.

Vo vzťahu k možnosti upustenia od ústneho pojednávania na ústavnom súde podľa § 30 ods. 2 zákona č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov oznamujeme, že najvyšší súd s upustením od ústneho pojednávania súhlasí.“

7. Na výzvu ústavného súdu sťažovateľka prostredníctvom právneho zástupcu listom z 22. októbra 2014 oznámila, že súhlasí s upustením od ústneho pojednávania a k vyjadreniu najvyššieho súdu uviedla:

«... opätovne poukazujem na ustálenú rozhodovaciu prax Ústavného súdu SR, podľa ktorej „Subjektívna ne/vedomosť dovolacieho súdu o prerušení konania v dôsledku vyhlásenia konkurzu je pritom rovnako právne irelevantná, keď účinok prerušenia konania nastáva objektívne nezávisle na poznaní tejto skutočnosti konajúcim dovolacím súdom“ (I. ÚS 393/2012). Z vyjadrenia najvyššieho súdu SR nepochybne vyplýva, že konal

a rozhodoval v konaní, ktoré bolo zo zákona prerušené z dôvodu vyhlásenia konkurzu na majetok žalobcu, a to výlučne kvôli svojej subjektívnej nevedomosti o prebiehajúcim konkurze. Subjektívna nevedomosť Najvyššieho súdu SR o prebiehajúcim konkurze je pritom prekvapivá, nakoľko v súdnom spise sa nachádzali výzvy nižších súdov na predloženie súhlasu správcu konkurznej podstaty s pokračovaním v konaní.»

8. Ústavný súd po vyhodnotení stanovísk účastníkov konania dospel k záveru, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci, a preto boli splnené podmienky na upustenie od ústneho pojednávania podľa § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a sťažnosť bola prejednaná na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu.

II.

9. Nahliadnutím do súdneho spisu Okresného súdu Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 27 Cb 210/2003 (ďalej len „súdny spis“) ústavný súd zistil v nadväznosti na skutkový stav vyplývajúci z obsahu sťažnosti (pozri bod 3) tieto relevantné skutočnosti významné na posúdenie tvrdení sťažovateľky [body 5. a) a 5. b)] tvoriacich podstatu (predmet) jej ústavnej sťažnosti:

- na č. l. 463 – 470 je dovolanie žalobcu z 5. januára 2011 T & T staving, a. s. v reštrukturalizácii, právne zastúpeného advokátskou kanceláriou Lion Law Partners s. r. o. Banská Bystrica (ďalej len „advokátska kancelária“) proti rozsudku krajského súdu z 11. novembra 2010,

- k dovolaniu je na č. l. 471 pripojené splnomocnenie žalobcu pre advokátsku kanceláriu z 5. januára 2011, ktorým bola najmä splnomocnená na podanie dovolania v „celom dovolacom konaní“,

- ďalšou prílohou dovolania na č. l. 472 – 473 je uznesenie Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 2 R 5/2010 z 11. augusta 2010 (zverejnené v Obchodnom vestníku

18. augusta 2010), ktorým bola povolená reštrukturalizácia žalobcu a do funkcie správcu bol ustanovený Mgr. P. Z... (ďalej len „správca“),

- na č. l. 503 – 506 je návrh žalobcu z 9. februára 2011 adresovaný okresnému súdu na pokračovanie v dovolacom konaní, ktorého prílohu na č. l. 507 tvorí súhlas správcu z 31. januára 2011 adresovaný žalobcovi najmä *„na podanie dovolania, ako aj na všetky procesné úkony s tým spojené“*,

- na č. l. 512 je uznesenie okresného súdu z 18. februára 2011, ktorým zrušil svoje uznesenie z 19. januára 2011 (o prerušení dovolacieho konania) z dôvodu, že *„v predmetnom konaní neexistuje prekážka prerušenia konania..., súd bude pokračovať v konaní...“*,

- na č. l. 546 je uznesenie okresného súdu z 3. novembra 2011 o zastavení dovolacieho konania (žalobca neuhradil súdny poplatok),

- na č. l. 553 je odvolanie žalobcu z 25. novembra 2011 proti tomuto uzneseniu, ktorého prílohu (č. l. 562) tvorí aj uznesenie Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 2 K 53/2011 zverejnené v Obchodnom vestníku z 24. novembra 2011, ktorým bol vyhlásený konkurz na majetok žalobcu a za správcu konkurznej podstaty bol ustanovený Mgr. P. Z... (ďalej aj „konkurzný správca“),

- okresný súd listami z 2. decembra 2011 (č. l. 568) a 30. decembra 2011 (č. l. 576) adresovanými konkurznému správcovi žiadal oznámiť, *„či žiada pokračovať v súdnom konaní sp. zn. 27 Cb 210/2003“*. Advokátska kancelária listom z 5. marca 2012 (č. l. 589) adresovaným krajskému súdu oznámila, že *„sa z dôvodu vyhláseného konkurzu účastníkom konania namiesto úpadcu – žalobcu stáva správca, pričom v prílohe prikladáme plnú moc na zastupovanie správcu v tomto konaní“*, podľa ktorého splnomocnenie z 2. marca 2012 (č. l. 590) vystavené žalobcom v konkurze, za ktorého *„koná... – správca so sídlom...“*, teda konkurzný správca, ktorý splnomocnil advokátsku kanceláriu *„vo veci: podaného dovolania proti rozsudku krajského súdu č. k. 1 Cob 23/2010 zo dňa 11. novembra 2010 v spojení s rozsudkom Okresného súdu... zo dňa 8. októbra 2009 a v celom dovolacom konaní“*. Toto splnomocnenie podpísal splnomocniteľ – konkurzný správca.

- na č. l. 596 je uznesenie krajského súdu sp. zn. 3 Cob 61/2012 z 27. septembra 2012, ktorým *„v právnej veci žalobcu: ... správca konkurznej podstaty úpadcu T & T staving, a. s. v konkurze... zastúpeného advokátskou kanceláriou Lion Law Partners, s. r.*

o... proti žalovanému: ZIPP Bratislava spol. s r. o... Bratislava...“ rozhodol tak, že zrušil napadnuté uznesenie okresného súdu z 3. novembra 2011 (pozri č. l. 546) a vec mu vrátil na ďalšie konanie, lebo „je v súčasnosti žalobca osobne od platenia súdnych poplatkov oslobodený...“,

- na č. l. 606 je predkladacia správa okresného súdu z 18. decembra 2012, ktorej prílohou je súdny spis sp. zn. 22 Cb 210/2003, na rozhodnutie o dovolaní proti rozhodnutiu krajského súdu č. k. 1 Cob 23/2010-455 z 11. novembra 2010, ktoré podal žalobca, ako aj plná moc na jeho zastupovanie z 5. januára 2011 (č. l. 471) a súhlas správcu žalobcu na č. l. 507 z 31. januára 2011,

- na č. l. 609 – 612 je namietané rozhodnutie najvyššieho súdu z 31. januára 2014 „v právnej veci žalobcu: *T & T staving, a. s. v reštrukturalizácii... zastúpený advokátskou kanceláriou...“*,

- na č. l. 614 – 615 je návrh žalobcu: „... konkurzný správca úpadcu *T & T staving, a. s. v reštrukturalizácii... právne zast.: Lion Law Partners, s. r. o... na pripustenie zmeny účastníkov konania...“* z 13. marca 2014,

- na č. l. 622 je uznesenie okresného súdu z 21. marca 2014, ktorým pripustil, aby „z konania vystúpil žalobca: ... správca konkurznej podstaty úpadcu: *T & T staving, a. s. v reštrukturalizácii...“*,

- na č. l. 628 – 635 je odvolanie sťažovateľky zo 17. apríla 2014 proti tomuto uzneseniu, v ktorom v podstatnom namietal, že:

„- uznesenie Okresného súdu Bratislava III vydal nepríslušný súd

- uznesenie Okresného súdu Bratislava III je nepreskúmateľné

- uznesenie Okresného súdu Bratislava III je vo výroku o vystúpení Správcu z konania vo veci nesprávne, nakoľko správca v čase vydania uznesenia... nebol a nie je účastníkom konania

-... návrh na pripustenie zmeny účastníkov konania... podala neoprávnená osoba

- Okresný súd Bratislava III vydal uznesenie... na základe nedostatočne zisteného skutkového stavu“,

- na č. l. 663 – 667 je vyjadrenie žalobcu: „... konkurzný správca úpadcu *T & T staving, a. s. v reštrukturalizácii... právne zastúpený: Lion Law Partners s. r. o...“* k odvolaniu na č. l. 628,

- na č. 1. 673 je list advokátskej kancelárie z 28. mája 2014 adresovaný okresnému súdu označený ako „*Doplnenie podania*“, ktorého prílohou na č. 1. 674 je „*Prehlásenie*“ z 27. mája 2014 tohto znenia: „*Podpísaný..., konkurzný správca úpadcu... týmto prehlasujem, že udelením plnomocenstva zo dňa 02. 03. 2012 advokátskej kancelárii Lion Law Partners s. r. o., so sídlom Horná 32, 974 01 Banská Bystrica, IČO: 36 862 461, spoločnosť zapísaná v Obchodnom registri Okresného súdu Banská Bystrica, oddiel Sro, vložka č. 16133/S, za spoločnosť koná: ..., advokát, konateľ, na zastupovanie úpadcu v pozícii žalobcu v konaní vedenom pred Okresným súdom Bratislava III, sp. zn. 27Cb/210/2003, som nepochybné a v súlade s výzvou súdu zo dňa 30. 12. 2011 udelil v zmysle § 14 zákona č. 7/2005 Z. z. súhlas na pokračovanie v tomto konaní v štádiu podaného mimoriadneho opravného prostriedku – dovolania žalobcu zo dňa 05. 01. 2011. Na odstránenie akýchkoľvek pochybností upresňujem údaje špecifikujúce moje označenie v plnomocenstve zo dňa 02. 03. 2012.*“,

- na č. 1. 675 je predkladacia správa okresného súdu z 30. mája 2014 spolu so spisom a opravným prostriedkom odporcu. Vec je na krajskom súde vedená pod sp. zn. 1 Cob 142/2014.

10. Súdny spis okresného súdu sp. zn. 27 Cb 210/2013 spolu so zbernými spismi krajského súdu sp. zn. 1 Cob 23/2010 a sp. zn. 1 Cob 142/2014 predložil (zapožičal) krajský súd ústavnému súdu 27. júna 2014.

III.

11. Ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy). Je teda garantom ústavnosti a súdnym orgánom, ktorý je povinný chrániť dodržiavanie a rešpektovanie ústavy všetkými orgánmi verejnej moci vrátane všeobecných súdov.

12. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

13. Pokiaľ ide o medze zasahovania ústavného súdu do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, ústavný súd vo svojej judikatúre konštantne zdôrazňuje, že mu neprislúcha hodnotiť správnosť skutkových záverov či právneho posúdenia vecí všeobecnými súdmi, pretože nie je prieskumným súdom, nadriadeným súdom a ani ochrancom zákonnosti. Súdna moc je v Slovenskej republike rozdelená medzi všeobecné súdy a ústavný súd, čo vyplýva aj z vnútornej štruktúry ústavy (siedma hlava má dva oddiely, kde prvý upravuje ústavné súdnictvo a druhý všeobecné súdnictvo). Pri uplatňovaní svojej právomoci nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti ústavný súd nemôže zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Sú to teda všeobecné súdy, ktorým ako „pánom zákonov“ prislúcha chrániť princípy spravodlivého procesu na zákonnej úrovni. Úloha ústavného súdu pri rozhodovaní o sťažnosti pre porušenie základného práva na súdnu ochranu rozhodnutím súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie zákonných predpisov s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách najmä v tom smere, či závery všeobecných súdov sú dostatočne odôvodnené, či nie sú arbitrárne alebo svojvoľné s priamym dopadom na niektoré zo základných práv a slobôd (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05).

14. V posudzovanej veci bolo súčasne nevyhnutné posúdiť, či najvyšší súd konal tak, ako mu ukladá ústavný imperatív obsiahnutý v čl. 2 ods. 2 ústavy, teda na základe ústavy v jej medziach a v rozsahu a spôsobilom, ktorý ustanoví zákon. Procesná situácia, v ktorej sa ocitol úpadca, síce nepatrí medzi frekventované v rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, nemožno ju však považovať ani za výnimočnú. Zjednodušene možno povedať, že v prípade úpadcu išlo v určitom konkrétnom okamihu priebehu súdneho konania v bežnom obchodno-právnom spore o konkurenciu právomoci dovolacieho súdu a konkurzného súdu. Dovolací súd pritom rozhodol o dovolaní až po tom, ako nastali účinky vyhlásenia konkurzu a predmetom konania bolo zaplatenie pohľadávky úpadcu voči jeho dlžníkovi, o ktorej v tom čase existovalo právoplatné rozhodnutie krajského súdu – rozsudok č. k. 1 Cob 23/2010-455 z 11. novembra 2010 (pozri bol 3).

15. Aj napriek tomu, že zákon č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení neskorších predpisov už bol v čase rozhodovania najvyššieho súdu zrušený, úprava prerušenia súdnych konaní v rámci účinkov vyhlásenia konkurzu ostala obdobná. Vychádzajúc z § 1 zákona o konkurze a reštrukturalizácii tento zákon upravuje riešenie úpadku dlžníka speňažením majetku dlžníka a kolektívnym uspokojením jeho veriteľov. Kolektívne uspokojenie veriteľov speňažením majetku dlžníka vylučuje individuálne postupy, a práve z tohto dôvodu § 47 ods. 1 a 3 zákona o konkurze a reštrukturalizácii ustanovujú, že vyhlásením konkurzu sa prerušujú všetky súdne a iné konania, ktoré sa týkajú majetku podliehajúceho konkurzu patriaceho úpadcovi, a že v takto prerušených konaniach možno pokračovať na návrh správcu, ktorý sa podaním takéhoto návrhu stáva účastníkom konania namiesto úpadcu. Dikcia zákona o konkurze a reštrukturalizácii pritom nerozlišuje, či úpadca vystupoval na strane žalobcu alebo žalovaného, a nie je relevantné ani to, v akom štádiu sa nachádza prebiehajúce súdne konanie (prvostupňové, odvolacie, dovolacie). Jediným referenčným kritériom prerušenia súdneho konania je, že sa týka majetku podliehajúceho konkurzu patriaceho úpadcovi.

16. V tejto veci ústavný súd považoval za nespornú skutočnosť, že pohľadávka úpadcu, ktorá bola predmetom súdneho konania, patrí pod obsah pojmu majetok podliehajúci konkurzu (§ 67 zákona o konkurze a reštrukturalizácii), pričom pre nedostatok

právomoci mu neprislúchalo skúmať jej existenciu alebo výšku a už vôbec nie revidovať závery, ktoré v zmeňujúcom rozsudku vyslovil krajský súd. Ústavný súd sa preto obmedzil na skúmanie podstatnej právnej otázky, ktorou ostala právomoc najvyššieho súdu ako dovolacieho súdu zrušiť zmeňujúci rozsudok krajského súdu potom, ako nastali účinky vyhlásenia konkurzu na majetok úpadcu.

17. Podľa § 23 ods. 1 zákona o konkurze a reštrukturalizácii vyhlásením konkurzu sa začína konkurz. Konkurz sa považuje za vyhlásený zverejnením uznesenia o vyhlásení konkurzu v Obchodnom vestníku. Vyhlásením konkurzu sa dlžník stáva úpadcom. V prípade úpadcu bol konkurz vyhlásený uznesením Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 2 K 53/2011 zo 16. novembra 2011, ktoré bolo zverejnené v Obchodnom vestníku 24. novembra 2011 (pozri tiež bod 9, č. 1. 562). Týmto dňom nastali účinky vyhlásenia konkurzu predpokladané v ustanoveniach prvého oddielu piatej hlavy zákona o konkurze a reštrukturalizácii vrátane prerušenia súdneho konania v spore o zaplatenie sumy 22 988,37 € s príslušenstvom, ktorej sa domáhal úpadca ako žalobca proti sťažovateľovi (spoločnosti ZIPP Bratislava spol. s r. o. ako žalovanému, pozn.) Súdne konanie sa v tomto momente (24. novembra 2011) nachádzalo v štádiu dovolacieho konania, keď najvyšší súd mal rozhodnúť o dovolaní žalovaného proti zmeňujúcemu rozsudku krajského súdu, ktorým žalobu zamietol a uložil žalobcovi nahradiť žalovanému trovy konania. Týmto dňom však zároveň došlo k prerušeniu dovolacieho konania, a to ex lege bez toho, aby sa na to vyžadovala akákoľvek forma procesnej iniciatívy dovolacieho súdu. Pokiaľ zákon o konkurze a reštrukturalizácii v § 47 ods. 1 ustanovuje, že súdne konanie sa prerušuje, táto procesná norma je prekážkou ďalšieho konania dovolacieho súdu, ktorý v dôsledku zákonného prerušenia konania nemôže vo veci ďalej konať a už vôbec nemôže vo veci meritórne rozhodnúť, a to ani vtedy, ak zistí, že dovolanie je dôvodné a je na mieste zrušiť rozhodnutie odvolacieho súdu. Subjektívna ne/vedomosť dovolacieho súdu o prerušení konania v dôsledku vyhlásenia konkurzu je pritom rovnako právne irelevantná, keď účinok prerušenia konania nastáva objektívne nezávisle na poznaní tejto skutočnosti konajúcim dovolacím súdom. De lege lata pritom platí, že súd môže v prerušenom konaní pokračovať iba na návrh správcu, ktorý sa takto stáva dominus litis a jedine od jeho iniciatívy

závisí prípadné pokračovanie v prerušenom konaní (§ 47 ods. 3 zákona o konkurze a reštrukturalizácii).

IV.

18. Vychádzajúc z už doteraz uvedeného ústavný súd konštatuje, že predmetom jeho ústavného prieskumu je najmä ne/preukázanie dôvodnosti tvrdenia sťažovateľky koncentrovane prezentovaného v bodoch 5. a) a 5. b), teda skutočností významných pre rozhodnutie posudzovanej veci.

IV.A

19. Sťažovateľka tvrdí, že *„v súdnom spise vedenom vo veci žalobcu proti sťažovateľovi pod sp. zn. 27 Cb 210/2003 sa nenachádza žiadny relevantný prejav vôle správcu na pokračovanie v dovolacom konaní po vyhlásení konkurzu na majetok žalobcu“* [bod 5. a)], ktoré podopiera vo svojom vyjadrení z 22. októbra 2014 (bod 7) tiež výzvami *„nižších súdov na predloženie súhlasu správcu konkurznej podstaty s pokračovaním v konaní“*.

20. *V úvode posudzovania dôvodnosti tohto tvrdenia sťažovateľky ústavný súd poukazuje na nevyvrátiteľnú skutočnosť jednoznačne vyplývajúcu zo súdneho spisu okresného súdu sp. zn. 27 Cb 210/2003 (bod 9), že za reštrukturalizačného správcu a následne aj za správcu konkurznej podstaty bol ustanovený Mgr. P. Z...*

21. Nadväzujúc na zistenia vyplývajúce zo súdneho spisu (bod 9) ústavný súd pri posudzovaní tohto tvrdenia [5. a)] sťažovateľky konštatuje, že zo súdneho spisu vyplýva, že dovolanie z 5. januára 2011 proti rozsudku krajského súdu z 11. novembra 2010 podal žalobca prostredníctvom advokátskej kancelárie (č. I. 463 – 470). K dovolaniu bolo pripojené splnomocnenie žalobcu pre advokátsku kanceláriu z 5. januára 2011 *„najmä vo veci: podania dovolania proti rozsudku krajského súdu... v celom dovolacom konaní“*

(č. l. 471 a tiež č. l. 472 – 473 – uznesenie o povolení reštrukturalizácie žalobcu a ustanovení správcu).

Žalobca prostredníctvom advokátskej kancelárie listom z 9. februára 2011 požiadal okresný súd o pokračovanie v dovolacom konaní prerušenom jeho uznesením z 19. januára 2011 (č. l. 503 – 506), prílohou ktorého je aj list správcu z 31. januára 2011 adresovaný žalobcovi, ktorým udeľuje *„súhlas na všetky právne úkony týkajúce sa konania č. 27 Cb 210/2003..., a to najmä na podanie dovolania, ako aj na všetky procesné úkony s tým spojené“* (č. l. 507). Okresný súd uznesením z 18. februára 2011 zrušil svoje uznesenie z 19. januára 2011 o prerušení dovolacieho konania, lebo *„v prerušenom konaní neexistuje prekážka prerušenia konania..., súd bude pokračovať v konaní...“* (č. l. 512).

Okresný súd uznesením z 3. novembra 2011 zastavil dovolacie konanie pre neuhradenie súdneho poplatku žalobcom (č. l. 546). Toto uznesenie napadol žalobca odvolaním z 25. novembra 2011 (č. l. 553), ktorého prílohu (č. l. 562) tvorí uznesenie o vyhlásení konkurzu na majetok žalobcu a o ustanovení konkurzného správcu (opätovne Mgr. P. Z., pozn.).

Okresný súd listom z 2. decembra 2011 (č. l. 568) a urgenciou z 30. decembra 2011 (č. l. 576) adresovanou konkurznému správcovi žiadal oznámiť, či *„žiadate pokračovať v súdnom konaní pod sp. zn. 27 Cb 210/2003, nakoľko v súdnom konaní je podané odvolanie“* (č. l. 553).

Advokátska kancelária listom z 5. marca 2012 adresovaným krajskému súdu informovala, že na majetok žalobcu bol vyhlásený konkurz a bol mu ustanovený konkurzný správca Mgr. P. Z. Oznámila tiež, že *„sa z dôvodu vyhláseného konkurzu účastníkom konania namiesto úpadcu – žalobcu stáva správca, pričom v prílohe prikladáme plnú moc na zastupovanie správcu v tomto konaní“*. Podľa tohto splnomocnenia z 2. marca 2012 (č. l. 590) vystaveného žalobcom v konkurze konajúceho prostredníctvom ustanoveného správcu opätovne splnomocnil advokátsku kanceláriu *„vo veci: podaného dovolania... a v celom*

dovolacom konaní“. Splnomocnenie podpísal splnomocniteľ – konkurzný správca Mgr. P. Z.

Krajský súd uznesením z 27. decembra 2012 (č. I. 596) zrušil uznesenie okresného súdu z 3. novembra 2011 a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Pri tomto uznesení odvolacieho súdu (z hľadiska posudzovanej veci) za povšimnutie stojí skutočnosť, že ako žalobca je v ňom uvedený správca konkurznej podstaty, právne zastúpený advokátskou kanceláriou.

Na č. I. 606 je predkladacia správa okresného súdu z 18. decembra 2012 na rozhodnutie o dovolaní žalobcu proti rozhodnutiu krajského súdu z 11. novembra 2010, v ktorej okrem iného je uvedená plná moc na postupovanie žalobcu pred najvyšším súdom z č. I. 471, t. j. z 5. januára 2011. Okresný súd neuviedol pre dovolací súd doplňujúce informácie na č. I. 507 (udelenie súhlasu reštrukturalizačného správcu na všetky právne úkony žalobcu týkajúce sa konania sp. zn. 27 Cb 210/2003, a to najmä na podanie dovolania), a predovšetkým splnomocnenie konkurzného správcu z 2. marca 2012 pre advokátsku kanceláriu na jeho zastupovanie vo veci podaného dovolania.

22. Z analýzy priebehu konania od podania dovolania (z 5. januára 2011) vyplýva záver, že správca najprv v procesnom postavení reštrukturalizačného správcu a následne aj ako správca konkurznej podstaty (ide o jednu a tú istú fyzickú osobu, pozn.) dostatočne právne relevantným spôsobom prejavil vôľu pokračovať v prerušenom dovolacom konaní (hoci aj prostredníctvom splnomocnenia poverenej advokátskej kancelárie). Tento právny záver ústavného súdu podporuje aj ďalší procesný postup súdov konajúcich so žalobcom – konkurzným správcom, zastúpeným advokátskou kanceláriou (pozri bod 9). Jednoznačný úmysel správcu (v konaní o dovolaní) potvrdzuje aj jeho následné vyhlásenie z 27. mája 2014 (č. I. 674, pozri bod 9), ktorým *„v súlade s výzvou okresného súdu zo dňa 30. 12. 2011 udelil... súhlas na pokračovanie v tomto konaní v štádiu... dovolania žalobcu zo dňa 05. 01. 2011“*.

23. Tvrdenie sťažovateľky, že v súdnom spise sa nenachádza *„žiadny relevantný prejav vôle správcu na pokračovanie v dovolacom konaní po vyhlásení konkurzu“* (bod 19),

je možné v danom prípade chápať len ako účelovú snahu o dosiahnutie zrušenia napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu [ktoré by však v konečnom dôsledku po následnom odstránení procesnoprávných pochybení najvyššieho súdu a najmä okresného súdu (ktorého postup nebol napadnutý ústavnou sťažnosťou, pozn.) následne viedlo – s odstupom času – k „procesne nezávadnému“ postupu a formálnoprávne vyhovujúcim rozhodnutiam vo veci konajúcich súdov].

Ústavný súd už iba poznamenáva, že uvedený záver sťažovateľka predpokladala, keď v sťažnosti uviedla „*V prípade, ak sa Ústavný súd nestotožní s argumentáciou sťažovateľa uvedenou v bode III..., sťažovateľ poukazuje na vadu napadnutého rozhodnutia spočívajúcu v nedostatočnom odôvodnení...*“ (pozri bod 5).

IV.B

24. Ústavný súd k tejto časti sťažnosti v úvode poznamenáva, že na svoje zistenia a konštatácie uvedené v časti IV.A (body 19 až 23) bude prihliadať (nadväzovať na ne) pri posudzovaní sťažovateľkou namietaného nedostatočného odôvodnenia napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu.

25. Podľa názoru ústavného súdu najvyšší súd v čase rozhodovania o dovolaní „*v právnej veci žalobcu: T & T staving, a.s. v reštrukturalizácii, zastúpený advokátskou kanceláriou...*“, pri odôvodňovaní svojho rozhodnutia vychádzal z ním vykonaného vyhodnotenia v súdnom spise sa nachádzajúcich procesných úkonov reštrukturalizačného správcu súvisiacich s konaním o dovolaní ako jeho súhlasom s pokračovaním v tomto konaní. Z uvedeného dôvodu najvyšší súd nepovažoval za potrebné samostatne sa venovať v časti svojho odôvodnenia touto sťažovateľkou namietanou problematikou.

Tento v zásade nie dôsledný postup najvyššieho súdu však vzhľadom na ďalší (následný) jednoznačný prejav vôle konkurzného správcu pokračovať v dovolacom konaní nemožno posudzovať izolovane bez súvisu s obsahom súdneho spisu a formálnoprávne ho vykladať ako postup nekompatibilný s označenými článkami ústavy, listiny a dohovoru, ktorých porušenie sťažovateľka namieta.

Zrušujúcim (procesným) rozhodnutím najvyššieho súdu sa konanie o merite veci (sp. zn. 27 Cb 210/2003) posunulo do štádia odvolacieho konania, v ktorom bude mať sťažovateľka dostatočný priestor na domáhanie sa ústavne súladného postupu vo veci (momentálne) konajúceho všeobecného súdu.

26. Ústavný súd poznamenáva, že nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti, ktorý rozhoduje o sťažnostiach týkajúcich sa porušenia základných práv a slobôd vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iným súd. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je v zásade oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o namietaných porušeníach ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou garantovaných práv a slobôd je daná v prípade, že je vylúčená právomoc všeobecných súdov, alebo v prípade, že účinky výkonu tejto právomoci všeobecným súdom nie sú zlučiteľné so súvisiacou ústavnou úpravou, resp. úpravou v príslušnej medzinárodnej zmluve (I. ÚS 225/03, I. ÚS 334/08).

27. Po dôslednom posúdení (zvážení) všetkých právne významných skutočností v postupe vo veci konajúcich všeobecných súdov, no najmä žalobcu, advokátskej kancelárie a správcu vyplývajúcich zo súdneho spisu okresného súdu sp. zn. 27 Cb 210/2003 dospel ústavný súd k názoru, že postup a závery najvyššieho súdu pri rozhodovaní o dovolaní žalobcu nie sú zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie označených práv. Ústavný súd preto rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

28. Nad rámec už uvedeného ústavný súd ešte poznamenáva, že pokiaľ sa sťažovateľka odvolávala na postup podľa právneho názoru vysloveného vo veci sp. zn.

I. ÚS 393/2012, tento sa týka skutkového základu uvedeného a posudzovaného v danej konkrétnej veci a jeho závery nie sú bez ďalšieho aplikovateľné na teraz posudzovanú vec.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. decembra 2014